

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **Komerční banka, a.s.**, se sídlem Na Příkopě 33, Praha 1, IČ: 45317054, zastoupena JUDr. Jaroslavem Polanským, advokátem, se sídlem Revoluční 15, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2013, č. j. MF-96751/2013/39,

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2013, č. j. MF-96751/2013/39, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 3. 7. 2013, č. j. 26417-2/2013-900000-304.7, kterým bylo v přezkumném řízení podle § 123 daňového řádu změněno rozhodnutí Celního ředitelství Praha ze dne 13. 3. 2012, č. j. 2431-5/2012-170100-021.

Žalobkyni byla jako ručiteli za společnost TOLL, spol. s r.o. platebními výměry ze dne 15. 4. 2004 Celním úřadem Beroun uložena povinnost uhradit nedoplatek na cle a na dani z přidané hodnoty ve výši 12 584 120,58 Kč. Tuto částku dne 5. 5. 2004 uhradila. Následně došlo ke zrušení vyměřovacích rozhodnutí pro jejich nezákonnost. Žalobkyně žádostí ze dne 25. 3. 2008 požádala u Celního úřadu Kladno o vrácení vzniklého přeplatku a úroku z přeplatku zaviněného správcem daně. Celní úřad žalobkyni vrátil zaplacené clo a daň z přidané hodnoty (částka 12 584 120,58 Kč), žádost o zaplacení úroků z přeplatku zamítl

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

rozhodnutím ze dne 27.8.2009, č.j. 14478/2009-176900-021. K odvolání žalobkyně Celní ředitelství Praha rozhodnutím ze dne 13. 3. 201, sp. zn. 2431-5/2012/2012-170100-021 prvostupňové rozhodnutí o zamítnutí žádosti o zaplacení úroků z přeplatku změnilo tak, že úroky z přeplatku žalobkyni přiznalo ve výši 653 908,44 Kč (úroky za zaplacenou daň z přidané hodnoty). Generální ředitelství cel následně svým rozhodnutím nařídilo přezkoumání rozhodnutí celního ředitelství s odkazem na jeho nezákonnost, neboť nebyl respektován právní názor vyjádřený v judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 40/2010-76 ze dne 9. 6. 2010).

Žalobkyně nesouhlasila s názorem, že vrácení úroků z přeplatku bylo nutné řešit podle § 93 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) za použití § 285 zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“) a článku 241 celního kodexu Společenství (nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992), ve znění účinném v rozhodné době, tj. ke dni 6. 5. 2004. Podle názoru žalobkyně bylo třeba aplikovat na daný případ § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků, jehož použití pro předmětnou věc vyplývá z § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona. Hypotéza § 285 celního zákona nekorespondovala se situací, která byla předmětem sporu, celní orgány nevrátily daň z přidané hodnoty a clo v době splatnosti, když jejich splatnost nikdy nenastala. Situace „předepsání úroku z prodlení v době splatnosti cla“ nemohla v praxi nikdy nastat – úrok z prodlení jako sankce za opožděnou platbu cla nemohl být předepsán v době splatnosti cla, nýbrž vždy až po uplynutí lhůty splatnosti, po zjištění celního dluhu (§ 276 odst. 1 písm. b) celního zákona, ve spojení s § 63 zákona o správě daní a poplatků). Podle názoru žalobkyně by výklad, podle kterého daňový subjekt nemá nárok na žádný úrok z prodlení, byť není sporu, že celní orgány daň vyměřily a cca 5 let zadržovaly na základě nezákonného rozhodnutí, odporoval základním principům demokratického právního státu (viz nálezy ÚS ze dne 1. 6. 2003, sp. zn. IV. ÚS 29/05, nálezy ÚS ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06). Povinnost zaplacení úroků z prodlení se ve smyslu § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků vztahuje jak na clo, tak i dovozní daň z přidané hodnoty.

Žalobkyně uvedla, že přeplatek vznikl okamžikem, kdy bylo zaplacen více, než podle zákona být zaplacen mělo, tj. dnem 5. 5. 2004. Zákonná lhůta 15 dnů pro vrácení přeplatku (§ 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků) začala běžet dnem 6. 5. 2004, přičemž její nedodržení vedlo k povinnosti celních orgánů zaplatit z přeplatku úroky. Povinností správce daně bylo vrátit i bez žádosti subjektu daň do 20. 5. 2004, a protože se tak nestalo žalobkyni náleží právo na úrok z přeplatku z celé zaplacené částky ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné první den kalendářního čtvrtletí, a to od 21. 5. 2004, tj. ode dne následujícího po dni uplynutí zákonné lhůty pro jeho vrácení - do doby, kdy došlo k odepsání zaplacené částky z účtu správce daně (§ 64 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků).

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že názor žalobkyně o neaplikovatelnosti ustanovení § 285 celního zákona ke dni 6. 5. 2004 na daný případ není správný a odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2008, č. j. 5 Afs 72/2007 – 97, a ze dne 30. 5. 2012, č. j. 5 Afs 18/2012 – 33. Právní režim § 285 odst. 1 celního zákona se ke dni 6. 5. 2004 vztahoval i na dovozní daň z přidané hodnoty, Tento závěr plynul z § 93 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění platném k 6. 5. 2004 (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“). Citované ustanovení odkazovalo na použití procesních i hmotně právních předpisů upravujících správu cla (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2010, č. j. 7 Afs 40/2010), mj. též na čl. 241 celního kodexu a § 285 odst. 1 celního

zákona ke dni 6. 5. 2004. Právní úprava vrácení cla byla proto aplikovatelná též na dovozní daň z přidané hodnoty. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

V následné replice žalobkyně uvedla, že vyjádření žalovaného zcela odmítá a trvá na tom, že na daný případ bylo nutno aplikovat § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona a ve spojení s tím § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků.

Ze správního spisu vyplynuly následující pro věc podstatné skutečnosti:

Celní úřad Beroun uložil žalobkyni jako ručiteli povinnost uhradit nedoplatek na cle a na dani z přidané hodnoty v celkové výši 12 584 120,58 Kč platebními výměry ze dne 15. 4. 2004. Žalobkyně tuto povinnost splnila. Proti platebním výměrům podala odvolání, které bylo Celním ředitelstvím Praha zamítnuto. Po soudních řízeních Celní ředitelství Praha zrušilo zmíněné platební výměry pro nezákonnost. Žalobkyně následně podala u Celního úřadu Kladno dne 25. 3. 2008 žádost o vrácení vzniklého přeplatku a úroků z přeplatku zaviněného správcem daně. Nárok na úrok odůvodnila ustanovením § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. Celní úřad Kladno žalobkyni vrátil částku 12 584 120,58 Kč v časovém rozmezí od září roku 2008 do května roku 2009. Ve věci vrácení úroků z přeplatku Celní úřad Kladno žádost žalobkyně zamítl rozhodnutím č. j. 14478/2009-176900-021 ze dne 27. 8. 2009 (dále též „rozhodnutí Celního úřadu Kladno“). Celní úřad Kladno v odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvedl, že ustanovení § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků není na danou věc aplikovatelné. Rozhodování o vrácení cla a daně z přidané hodnoty včetně otázky výplaty úroků z prodlení bylo upraveno přímo v celních předpisech, a to nařízením Rady (EHS) 2913/92 v čl. 235 až 242, resp. v době vyměření cla ručiteli v ustanovení § 285 až 292 celního zákona. Vyloučení obecných předpisů o správě daní a poplatků vyplývalo přímo z § 320 celního zákona. Postup celních orgánů při vrácení přeplatku speciálně upravoval § 291 odst. 1 celního zákona ve znění účinném v době vyměření cla a daně z přidané hodnoty. Podle citovaného ustanovení platilo, že *„vrátil-li celní úřad dovozní nebo vývozní clo nebo úrok z prodlení jím předepsaný v době splatnosti cla, není povinen platit úroky.“* Výjimkou ze zproštění povinnosti platit úroky byl případ, kdy celní úřad nerealizoval rozhodnutí o vrácení cla do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí [ustanovení §291 odst. 1 písm. a) celního zákona, ve znění účinném ke dni 15. 4. 2004]. Celní úřad Kladno k tomu uvedl, že zmiňovaná měsíční lhůta překročena nebyla a není tudíž povinen úroky platit.

Proti rozhodnutí Celního úřadu Kladno č. j. 14478/2009-176900-021 ze dne 27. 8. 2009 bylo podáno odvolání. Celní ředitelství Praha jako odvolací orgán rozhodnutím ze dne 13. 3. 2012, č. j. 2431-5/2012-170100-021 (dále též „rozhodnutí Celního ředitelství Praha“) změnilo výrok napadeného rozhodnutí Celního úřadu Kladno. Žalobkyni byl přiznán úrok z přeplatku na dani z přidané hodnoty, nikoliv ovšem z přeplatku na cle a žádosti žalobce tak bylo částečně vyhověno. Odvolací orgán se neztotožnil s posouzením věci Celním úřadem Kladno, který vycházel z právní úpravy platné v době vyměření, to je platné do 30. 4. 2004. Celní ředitelství Praha v této souvislosti odkázalo na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 59/2010 - 143 ze dne 23. 11. 2011. Nejvyšší správní soud ve zmíněném usnesení uvedl: *„V případě, kdy se stane dlužníkem stát v důsledku zrušení rozhodnutí, na jehož základě byla částka uhrazena, je u daní rozhodným právem právo účinné v době splatnosti (den následující po původní splatnosti daně) jen v případě, že v ní byla daň skutečně uhrazena (§ 64 odst. 6 [ZSDP] věta čtvrtá před středníkem); byla-li uhrazena později, pak den následující po dni skutečné úhrady daně (§ 64 odst. 6 [ZSDP] věta čtvrtá za středníkem).“* Nedoplatky na cle a na dani z přidané hodnoty nebyly uhrazeny v době splatnosti, ale až 5. 5.

2004. Pro stanovení použitelné právní úpravy proto byl rozhodující den následující po dni, kdy došlo ke skutečné úhradě daně - konkrétně 6. 5. 2004. Po přistoupení České republiky k Evropské unii dne 1. 5. 2004 bylo nezbytné na daný případ aplikovat Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „celní kodex“). Dále bylo třeba použít celní zákon, ve znění účinném ke dni 6. 5. 2004. Celní zákon ke dni 6. 5. 2004 obsahoval ustanovení § 285 odst. 1 týkající se zproštění celních orgánů povinnosti platit úroky. Citované ustanovení obsahově korespondovalo předešlému ustanovení § 291 odst. 1 celního zákona účinnému ke dni 15. 4. 2004. Podobnou úpravu obsahuje též ustanovení čl. 241 celního kodexu. Daňovému subjektu tudíž ani podle novější právní úpravy nepřislušel úrok z přeplatku na cle. Na druhé straně celní zákon ke dni 6. 5. 2004 již neobsahoval ustanovení o tom, že se clem rozumí také daně a poplatky vybírané při dovozu a vývozu. Žalobkyni dle názoru Celního ředitelství Praha proto vznikl nárok na úrok z přeplatku na dani z přidané hodnoty dle ustanovení § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. Toto ustanovení bylo možné na danou věc aplikovat, a to v souladu s ustanovením § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona, účinného ke dni 6. 5. 2004.

Následně na základě podnětu Celního ředitelství Praha Generální ředitelství cel rozhodnutím ze dne 14. 12. 2012, č. j. 47937-2/2012-900000-302, nařídilo přezkoumání rozhodnutí Celního ředitelství Praha ze dne 13. 3. 2012, č. j. 2431-5/2012-170100-021. Odvolání proti uvedenému rozhodnutí o nařízení přezkoumání bylo zamítnuto rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 2.4.2013, č.j. MF-30843/2013/39. K nařízení přezkoumání Generální ředitelství cel přistoupilo z důvodu, že rozhodnutí o odvolání bylo vydáno v rozporu s § 93 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném ke dni 6. 5. 2004 (dále jen zákon o dani z přidané hodnoty), podle kterého se při dovozu a vývozu zboží postupuje podle právního předpisu upravujícího správu cla, pokud zákon o dani z přidané hodnoty nestanoví jinak. Na řešený případ tedy měla být aplikována ustanovení čl. 241 celního kodexu a § 285 odst. 1 celního zákona, podle kterých celní orgány nejsou povinny platit úroky z přeplatků na dani z přidané hodnoty.

Dne 3. 7. 2013 Generální ředitelství cel rozhodlo pod č. j. 26417-2/2013-90000-304.7. (dále jen „rozhodnutí GŘC“) v přezkumném řízení podle § 123 daňového řádu tak, že změnilo rozhodnutí Celního ředitelství Praha tak, že zamítlo žádost žalobce o uhrazení úroků z přeplatků zaviněných celními orgány, které vznikly tak, že daňový subjekt plnil povinnosti placení cla a daně z přidané hodnoty, stanovené mu Celním úřadem Beroun ve 49 rozhodnutích později zrušených Celním ředitelstvím Praha v odvolacích řízeních. V odůvodnění rozhodnutí GŘC bylo uvedeno, že rozhodnutí Celního ředitelství Praha bylo v rozporu s § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty. Rozhodným bylo v daném případě právo účinné ke dni 6. 5. 2004. Ustanovení § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty uvozovala slova „správa daně“, přičemž vymezení tohoto pojmu v rozhodné době upravovalo ustanovení § 1 odst. 2 téhož zákona. Ustanovení § 1 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty bylo v daném případě nutno použít za přihlídnutí k § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona. V § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty byla správa daně z přidané hodnoty upravena tak, že při dovozu a vývozu zboží se postupuje podle právního předpisu upravujícího správu cla, pokud tento zákon (zákon o dani z přidané hodnoty) nestanoví jinak. Proto bylo pro řešení otázky úročení přeplatků na dovozní dani z přidané hodnoty nezbytné použití § 285 celního zákona a článku 241 celního kodexu, jakožto hmotně právní úpravy upravující otázku nároku na úročení přeplatků na clu. V daném případě byly celní orgány zproštěny povinnosti zaplatit úroky z dotčených řádně vrácených přeplatků na základě § 285 odst. 1 celního zákona. Zároveň nebyly splněny podmínky pro zaplacení úroku podle článku 241 celního kodexu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž uplatnila obdobné námitky jako v žalobě.

Dne 2. 11. 2013 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž potvrdil napadené rozhodnutí GŘC a odvolání zamítl. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2008, č. j. 5 Afs 72/2007 – 97, v němž Nejvyšší správní soud interpretoval § 291 odst. 1 celního zákona, ve znění účinném do dne 30. 4. 2004, který byl obsahově totožný s § 285 celního zákona, ve znění účinném ke dni 6. 5. 2004, a proto bylo možné závěry tohoto rozsudku aplikovat na daný případ. Slovní spojení „*předepsaný v době splatnosti cla*“ použité v ustanovení § 285 odst. 1 celního zákona se vztahuje pouze k výrazu „*úrok z prodlení*“, nikoliv též k výrazu „*clo*“. První věta § 285 odst. 1 celního zákona nestanovila celnímu úřadu žádnou lhůtu pro „bezúročné“ vrácení cla, povinnost zaplatit úrok plynula až z jeho druhé věty. Celní úřad nebyl povinen platit úroky v souvislosti s vrácením cla, i když by clo nevrátil v době jeho splatnosti. Žalovaný se ztotožnil s názorem Generálního ředitelství cel, že právní režim § 285 odst. 1 celního zákona se vztahoval i na dovozní daň z přidané hodnoty, neboť to vyplývalo z § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty. Právní úprava vrácení cla byla proto aplikovatelná též na dovozní daň z přidané hodnoty. Žalobce měl případně právo na kompenzaci újmy, která mu vznikla v důsledku nemožnosti disponovat po určitou dobu s peněžní částkou uhrazenou na základě nezákonných platebních výměrů, podle zákona č. 82/1988 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterým je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně. Při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). V daném případě soud rozhodl o věci bez jednání, neboť žalobkyně s takovým postupem vyjádřila souhlas a žalovaný s takovým postupem nevyjádřil ve stanovené lhůtě svůj nesouhlas (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Při posouzení dané věci vyšel soud z toho, že právo na vrácení cla a daní a s tím související nárok na úrok z prodlení je nárokem hmotně právní povahy a že žalovaný vycházel ze správného právního názoru, když aplikoval právní předpisy platné v době, kdy žalobkyně přeplatek skutečně zaplatila, tj. ke dni následujícímu po dni skutečné úhrady přeplatku, tj. k 6. 5. 2004 (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 Afs 59/2010 – 143).

V ustanovení § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty bylo stanoveno, že se při vývozu a dovozu zboží postupuje podle právního předpisu upravujícího správu cla, pokud tento zákon nestanoví jinak. V právně nezávazné poznámce pod čarou byl uveden odkaz na celní kodex, tj. tehdy platné nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 6. 2010, č. j. 7 Afs 40/2010 – 76 dospěl k závěru, že § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty neodkazoval pouze na procesní ustanovení právních předpisů upravujících správu cla, ale i na hmotně právní úpravu, tj. na celní kodex. Celní kodex ve svém článku 241 věta první stanovil, že pokud celní orgány vrátí dovozní nebo vývozní clo nebo úvěrový úrok či úrok z prodlení vybraný při zaplacení cla, nejsou povinny platit úroky. Úrok však musí být zaplacen, jestliže rozhodnutí o vyhovění žádosti o vrácení cla nebylo vykonáno do tří měsíců od jeho přijetí, nebo jestliže tak stanoví vnitrostátní předpisy. Celní zákon jako příslušný vnitrostátní předpis v § 285 odst. 1, jehož

znění k 6. 5. 2004 bylo stejné jako znění § 291 odst. 1 celního zákona do 30. 4. 2004, stanovil, že vrátí-li celní úřad clo nebo úrok z prodlení jím předepsaný v době splatnosti cla, není povinen platit úroky s dále stanovenými výjimkami.

Vzhledem k tomu, že z hlediska obsahu byla právní úprava platná do 30.4.2004 shodná s právní úpravou platnou od 1.5.2004, je možné aplikovat na daný případ dále citované závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 Afs 59/2010 – 143:

„20. Celní zákon ve znění do 30. 6. 2002 rozlišoval cla a daně. Pod pojem „clo“ byly daně podřazeny pro případ zajištění celního dluhu a promlčení práva vymáhat nedoplatek (§ 323 odst. 1). Daně tedy podléhaly režimu cla při užití k § 254 až § 282 celního zákona. Ustanovení § 286 odst. 1 celního zákona pak upravovalo pouze vrácení dovozního a vývozního cla. Celní zákon ve znění do 30. 6. 2002 tedy neupravoval vrácení daní a nedefinoval (až na konkrétní výjimky) clo tak, že by jím byly rozuměny i daně. Podle § 291 odst. 1 celního zákona platilo, že vrátil-li celní úřad dovozní nebo vývozní clo nebo úrok z prodlení jím předepsaný v době splatnosti cla, není povinen platit úroky. Celní úřad však úrok zaplatí, jestliže: a) rozhodnutí o vrácení cla nerealizoval do jednoho měsíce ode dne jeho doručení, b) rozhodnutí, jímž se nepovoluje vrácení cla, bylo po podání odvolání prohlášeno za neplatné. Vrácení úroků při vrácení cla bylo tedy zákonem pojato jen jako určitá sankce spojená s postupem celních orgánů při vrácení cla.

21. Zásadní změnu ve vztahu k předložené otázce přinesl zákon č. 1/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů; ten daně podřadil pro účely celého celního zákona pojmu „clo“ (srovnej § 323 odst. 1 celního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2002). Znění § 286 odst. 1 a § 291 odst. 1 zůstalo beze změn, ovšem vztahovalo se již i na daně.“

Rozšířený senát následně navázal vlastním právním posouzením:

„22. Vrácením cla podle § 286 odst. celního zákona se nemění charakter zaplacené částky. Jedná se o clo, které nebylo dlužno a nemělo být vybráno. Proto se také vrací podle celního zákona. Ustanovení § 291 odst. 1 navazuje na § 286 odst. 1 celního zákona. Nelze tak přisvědčit názoru krajského soudu, že úhrada úroků je možná proto, že vracená částka není clem a tudíž se nemůže postupovat podle celního zákona. Z rozhodné právní úpravy je zřejmé, že podle § 291 odst. 1 celního zákona ve znění před i po novele provedené zákonem č. 1/2002 Sb. nebylo možné při vrácení cla přiznat úroky.

23. Jiný závěr nelze dovodit ani při konfrontaci celního zákona ve znění do 30. 6. 2002 s celním kodexem Společenství (nařízení Rady EHS č. 2913/92), k němuž lze přihlížet právě proto, že jsou posuzována ustanovení českého právního předpisu přijatá nepochybně za účelem sblížení českého práva s právem Evropských společenství (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, č. j. 2 Afs 92/2005- 45). Institut vrácení cla je v celním kodexu upraven v čl. 241 a podle něho celní orgány nejsou povinny platit úroky při vrácení dovozního nebo vývozního cla nebo úvěrového úroku či úroku z prodlení vybraného při zaplacení cla, ledaže rozhodnutí o vyhovění žádosti o vrácení cla nebylo vykonáno do tří měsíců od jeho přijetí. Úroky mohou být rovněž placeny, pokud tak stanoví vnitrostátní předpisy.

24. Celní zákon vylučuje povinnost státu platit úroky při vrácení cla. Podstatné přitom je, co v sobě pojem „clo“ zahrnuje. S účinností od 1. 7. 2002 spadaly pod tento pojem i daně;

po tomto datu se tedy výluka úhrady cla vztahovala i na daně v souvislosti se clem uhrazené a spolu s ním vrácené.

...

29. Pokud jde o neoprávněně uhrazené clo v této době a o clo uhrazené po 1. 7. 2002 (kdy daně se clem hrazené spadaly pod pojem clo), platí zde výhradně celní předpisy, a tedy placení úroku bylo vyloučeno. To však neznamená, že újmu, kterou celní dlužník utrpěl úhradou cla, které po právu být hrazeno nemělo, nemůže být kompenzována. K tomu slouží zákon č. 82/1998 Sb. provádějící čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. S nemožností dispozice s určitou peněžní částkou jistě může být spojena škoda, a to nejen škoda spočívající v ušlém úroku. Tento nárok na náhradu vzniklé škody však lze uplatnit pouze postupem podle označeného zákona, včetně případné žaloby v občanském soudním řízení.

Ze shora citovaných ustanovení příslušných právních předpisů, to je zákona o dani z přidané hodnoty, celního kodexu a celního zákona, i z citovaných závěrů v rozsudcích Nejvyššího správního soudu dle městského soudu vyplývá, že je správný závěr žalovaného, že při vrácení přeplatku na cle a na dani z přidané hodnoty při dovozu zboží nelze postupovat podle § 64 zákona o správě daní a poplatků a zaplatit daňovému subjektu, kterému přeplatek v souvislosti s dovozem zboží vznikl, úrok z prodlení, neboť na takový případ dopadaly výhradně celní předpisy, které povinnost platit úrok s výjimkou stanovených případů, o které se v dané věci nejedná, nestanovily. Citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu reflektovalo také ústavně právní rozměr problému, jak vyplývá z četné judikatury ústavního soudu k problematice přiměřenosti výkonu státní moci – viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2009, sp. zn. III. ÚS 782/06 „Státní moc si při stanovení a vybírání daní a poplatků musí počínat v mezích stanovených zákonem, přičemž čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod je třeba vykládat nikoli pouze v tom smyslu, že orgán veřejné moci je oprávněn uplatnit vůči jednotlivci zákonem konstituovanou pravomoc, a to jakýmkoliv způsobem, nýbrž rovněž v materiálním smyslu, tj. tak, aby orgán veřejné moci při výkonu své pravomoci respektoval ochranu základních práv jednotlivce“). Nepochybně je přitom třeba dbát také na imperativ „vnitřní souladnosti a nerozpornosti právního řádu“, v dané věci naplněný odkazem na využití institutu náhrady škody podle zákona č. 82/98 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů

Žalobkyně uváděné ustanovení § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona, podle kterého platí pro řízení před celními orgány daňový řád (dříve zákon o správě daní a poplatků), znamená to, že celní orgány v rámci řízení postupují podle tohoto předpisu jako předpisu procesního, nemá však žádná vliv na posouzení toho, že pojem „clo“ z hlediska úhrady úroku za přeplatek vzniklý v důsledku nesprávného rozhodnutí celního orgánu v sobě zahrnuje i přeplacenou daň z přidané hodnoty. Tato skutečnost je dána právní úpravou obsaženou v § 93 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty ve spojení s § 285 odst. 1 celního zákona a čl. 241 celního kodexu. Úvahy žalobkyně o tom, kdy by mohl být úrok z prodlení proplacen a kdy nikoliv, nejsou pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí právně významné, neboť existence skutečnosti, která by zakládala povinnost úroky z prodlení platit, ze správního spisu nevyplývá a žalobkyně takovou skutečnost ani netvrdí.

Soud považuje za vhodné rovněž poukázat na to, že žaloba žalobkyně proti rozhodnutí Ministerstva financí ve věci nařízení přezkoumání rozhodnutí Celního ředitelství Praha byla

zamítnuta rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2016 č.j. 10Af 29/2013-53, ve kterém se soud zabýval okolnostmi nařízeného přezkoumání se závěrem, že podmínky pro takový postup stanovené zákonem byly v této věci naplněny.

Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 31. ledna 2018

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu